

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 13.06.1969, sp. zn. 8 Cz 15/69, ECLI:CZ:NS:1969:8.CZ.15.1969.1

Číslo: 9/1970

Právní věta: Jestliže nalézací soud vyslovil ve výroku rozhodnutí v souladu s jeho odůvodněním povinnost vyklidit byt ve stanovené lhůtě, aniž ji činil závislou na zajištění náhrady, pak bylo s účinky právní moci - tedy závazně i pro soud rozhodující o návrhu na výkon rozhodnutí - rozhodnuto o této otázce, která má základ v hmotném právu. Nejde-li o vyklizení bytu nebo části bytu, nemůže vzniknout právo na náhradní byt nebo náhradní ubytování.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 13.06.1969

Spisová značka: 8 Cz 15/69

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 99/1963 Sb. § 160

§ 340

§ 342 40/1964 Sb. § 186 41/1964 Sb. § 62

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením z 24. 5. 1967 nařídil okresní soud v Chrudimi na návrh oprávněného Kras, n. p. v B., výkon rozhodnutí vyklizením místnosti v prvním poschodí domu čp. 1 v S. Titulem pro výkon rozhodnutí bylo usnesení okresního soudu v Chrudimi z 28. 11. 1966, jímž byl schválen smír mezi účastníky, podle něž povinný uznal, že užívá místnost v domě čp. 1 v S. bez právního důvodu, a zavázal se z tohoto objektu se vystěhovat a vyklizenou místnost odevzdat oprávněnému ve lhůtě patnácti dnů.

Povinný podal proti usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí odvolání, v němž poukazoval zejména na skutečnost, že se nemá kam vystěhovat a že mu měl být zajištěn náhradní byt, což se dosud nestalo.

Krajský soud v Hradci Králové zrušil usnesením ze 7. 7. 1967 usnesení okresního soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že okresní soud přehlédl, že povinný nebydlel v místnosti v domě čp. 1 v S. protiprávně, nýbrž bez právního důvodu, že nemá zatím možnost jiného bydlení a že tedy bylo povinností soudu, aby výkon rozhodnutí nařídil teprve tehdy, až bude ve smyslu § 340 o. s. ř. předloženo potvrzení o tom, že MNV zajistil pro povinného náhradní byt.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením krajského soudu porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Ukládá-li rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, aby povinný vyklidil byt, za který je nutno poskytnout náhradu, nařídí soud podle § 340 o. s. ř. výkon rozhodnutí teprve tehdy, až bude vykonatelným rozhodnutím místního národního výboru potvrzeno, že je pro povinného zajištěn náhradní byt, popř. náhradní ubytování tam, kde stačí poskytnout náhradní ubytování.

Krajský soud přehlédl především, že povinnost soudu výkonu rozhodnutí zkoumat, zda je vykonatelným rozhodnutím místního národního výboru potvrzeno, že pro povinného je zajištěn náhradní byt či náhradní ubytování (§ 340 o. s. ř.), je tu jen tehdy, jestliže rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, ukládá, že se má povinný vystěhovat proti náhradě. Ustanovení § 340 o. s. ř. souvisí totiž přímo s ustanovením § 160 odst. 3 o. s. ř., které ukládá zase nalézacímu soudu, aby otázku případné náhrady řešil v rozhodnutí. Je tedy prvou otázkou, zda si soud výkonu rozhodnutí může pro své účely otázku náhradního bytu či ubytování řešit, když se touto otázkou nezabývalo rozhodnutí, jež má být vykonáno. Případy, že soud rozhodující o návrhu na výkon rozhodnutí vyklizením bytu zjistí, že rozhodnutí ukládá povinnost vyklidit byt, aniž ji činí závislou na náhradě, ačkoli jde o případ, kdy zákon požaduje náhradu, mohou – není-li dodrženo ustanovení § 160 odst. 3 o. s. ř. – jistě nastat. Jestliže však nalézací soud ve výroku rozhodnutí v souladu s jeho odůvodněním vyslovil povinnost vyklidit byt ve stanovené lhůtě, aniž ji činil závislou na zajištění náhrady, pak bylo s účinky právní moci rozhodnuto o této otázce, která má základ v hmotném právu, tedy závazně i pro soud rozhodující o návrhu na výkon rozhodnutí. Náprava není zásadně možná v řízení o výkon rozhodnutí, ale jen cestou mimořádného opravného prostředku proti rozhodnutí, jež má být vykonáno (jsou-li pro to ovšem důvody). Výjimku by bylo možno připustit nejvýše jen v takovém případě, kde soud zřejmě jen opomněl učinit povinnost k vyklizení závislou na zajištění náhrady, poněvadž se touto otázkou nezabýval, jak plyne z odůvodnění rozhodnutí; v tomto případě však ani tento výjimečný postup není na místě.

Nehledě k tomu je třeba uvážít i toto:

Podle § 340 o. s. ř., který navazuje též na § 48 až 53 zák. č. 41/1964 Sb. o hospodaření s byty, se provádí vyklizení bytů, popř. částí bytů; co se rozumí bytem, stanoví § 62 zák. č. 41/1964 Sb. Místnost, o níž jde, neodpovídá požadavkům tohoto ustanovení; jde totiž o součást rekreačního objektu, který není vůbec určen k bydlení. To plyne jasně jak z vyjádření účastníků, tak i z vyjádření místního národního výboru. Nejedná se tedy o vyklizení bytu či části bytu; a nejde-li o byt či část bytu, nemůže ani vzniknout právo na náhradní byt nebo náhradní ubytování.

Povinný není také uživatelem místnosti, o níž jde. Nebyla mu nikým přidělena a neuzavřel s nikým dohodu o jejím užívání, ale byla mu poskytnuta pouze jako provizorní přístřeší v době, kdy byl požárem zničen jeho domek. Proto právem ani ve smíru, který je podkladem navrženého výkonu rozhodnutí, nebylo vyklizení v souladu s ustanovením § 186 o. z. vázáno na podmínku přidělení náhradního bytu.

Za tohoto stavu není důvodu pro postup podle § 340 o. s. ř. Jde o vyklizení místnosti, za kterou není třeba poskytnout náhradu, a je tedy na místě postup podle § 342 o. s. ř. Skutečnost, že povinný nemá zatím možnost bydlet jinde, by mohla mít význam jen v řízení o případném návrhu na odklad provedení výkonu rozhodnutí podle § 266 odst. 1 o. s. ř., zdravotní stav povinného pak pro případný postup vykonavatele podle § 135 j. ř. pro okresní a krajské soudy; tyto skutečnosti však nemohou být důvodem pro to, aby bylo nařízení výkonu rozhodnutí vázáno na předložení potvrzení o zajištění náhradního bytu, popř. náhradního ubytování.

Z toho vyplývá, že usnesením krajského soudu byl porušen v ustanoveních § 340, 342 o. s. ř.